

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo:103002/B/2023/421000353410

**ÚČTOVANIE A VYKAZOVANIE DLHODOBÉHO
FINANČNÉHO MAJETKU V ÚČTOVNÍCTVE
VYBRANEJ ÚČTOVNEJ JEDNOTKE**

Bakalárska práca

2023

Martina Pavlíková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

**ÚČTOVANIE A VYKAZOVANIE DLHODOBÉHO
FINANČNÉHO MAJETKU V ÚČTOVNÍCTVE
VYBRANEJ ÚČTOVNEJ JEDNOTKE**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: Ekológia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: Ing. Martina Ballová, PhD.

Bratislava 2023

Martina Pavlíková

Zadanie záverečnej práce

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že predloženú záverečnú prácu som vypracovala samostatne. Všetky použité literárne zdroje som uviedla v zozname použitej literatúry.

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Týmto spôsobom, by som sa chcela poďakovať vedúcej záverečnej práce Ing. Martine Ballovej, PhD. za ochotu, pripomienky, odborné vedenie a cenné rady pri vypracovaní bakalárskej práce.

Abstrakt

PAVLÍKOVÁ, Martina: *Účtovanie a vykazovanie dlhodobého finančného majetku v účtovníctve vybranej účtovnej jednotke.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Martina Ballová, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2023, 49 s.

Záverečná bakalárska práca je vypracovaná na tému *Účtovanie a vykazovanie dlhodobého finančného majetku v účtovníctve vybranej účtovnej jednotke*. Cieľom záverečnej práce je zdôrazniť význam dlhodobého finančného majetku v podniku a porovnanie oceňovania, účtovania a vykazovania s právnou úpravou účtovníctva vo vybranom podniku, a ďalej na základe analýzy navrhnúť odporúčania pre podnik na zlepšenie jeho finančnej situácie do budúcnosti. Záverečná práca je rozdelená do 3 kapitol, obsahuje 18 tabuliek a 3 grafy. V prvej kapitole sa zaoberáme teoretickými poznatkami o danej téme, zameriavame sa na definíciu, členenie, oceňovanie, účtovanie a vykazovanie dlhodobého finančného majetku podľa právnej úpravy SR. V druhej kapitole definujeme stanovený cieľ bakalárskej práce a použité metódy na jeho dosiahnutie. V poslednej kapitole pracujeme s údajmi z účtovných závierok a výročných správ dvoch spoločností a porovnáваме zistené skutočnosti s právnou úpravou účtovníctva. Tretia kapitola je zakončená odporúčaniami, ktoré sme vypracovali pre účtovné jednotky. V našej práci aplikujeme právne predpisy Slovenskej republiky na konkrétnych príkladoch.

Výsledkom riešenia danej problematiky a prínosom práce sú návrhy a odporúčania pre podniky na zlepšenie finančnej situácie do budúcnosti. Našimi návrhmi je tvorba analytických účtov pre sprehľadnenie účtovania, investície do ďalších druhov dlhodobého finančného majetku, poskytovanie pôžičiek dcérskym účtovným jednotkám a tvorba opravných položiek.

Kľúčové slová:

dlhodobý finančný majetok, cenné papiere, podiely, oceňovanie, účtovanie, vykazovanie

Abstract

PAVLÍKOVÁ, Martina: *Accounting and reporting of long-term financial assets in the accounting of the selected accounting unit.* – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatic, Department of Accounting and Auditing. – Theses supervisor: Ing. Martina Ballová, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2023, 49 p.

The final bachelor thesis is elaborated on the topic of Accounting and reporting of long-term financial assets in the accounting of a selected accounting unit. The aim of the thesis is to highlight the importance of long-term financial assets in the company and to compare the valuation, accounting and reporting with the legal regulation of accounting in the selected accounting unit. Based on the analysis, to propose recommendations for the company to improve its financial situation in the future. The thesis is divided into 3 chapters, contains 18 tables and 3 charts. The first chapter deals with the theoretical knowledge of the topic, focusing on the definition, classification, valuation, accounting and reporting of long-term financial assets according to the legislation of the Slovak Republic. In the second chapter we define the stated aim of the bachelor thesis and the methods used to achieve it. In the last chapter, we work with data from the financial statements and annual reports of two companies and compare the findings with the legal regulation of accounting. The third chapter concludes with the recommendations we have made to the accounting units. In our work we apply the legislation of the Slovak Republic on concrete examples.

As a result of addressing the issue and the contribution of the thesis are suggestions and recommendations for companies to improve their financial situation in the future. Our suggestions are the creation of analytical accounts to make accounting more transparent, investment in other types of long-term financial assets, lending to subsidiaries and the creation of provisions.

Keywords:

long-term financial assets, securities, shares, valuation, accounting, recognition

Obsah

Zoznam tabuliek.....	9
Úvod.....	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma.....	11
1.1 Charakteristika finančného majetku.....	11
1.1.1 Dlhodobý finančný majetok.....	11
1.2 Oceňovanie dlhodobého finančného majetku.....	13
1.2.1 Oceňovanie ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu	14
1.2.2 Oceňovanie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.....	14
1.3 Účtovanie dlhodobého finančného majetku	15
1.4 Opravné položky k finančnému majetku	19
1.5 Vykazovanie dlhodobého finančného majetku.....	21
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania.....	23
2.1 Cieľ práce	23
2.2 Metodika práce	23
2.3 Metódy skúmania.....	24
3 Výsledky práce	25
3.1 Charakteristika vybraných spoločností	25
3.1.1 Slovenská plavba a prístavy, a. s.	25
3.1.2 TRANSPETROL, a. s.....	26
3.2 Majetok spoločností	27
3.2.1 Dlhodobý finančný majetok v spoločnosti SPaP, a. s.....	31
3.2.2 Dlhodobý finančný majetok v TRANSPETROL, a. s.....	33
3.3 Oceňovanie majetku v spoločnosti	35
3.3.1 Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu.....	35
3.3.2 Ku dňu zostavenia účtovnej závierky	36
3.4 Účtovanie dlhodobého finančného majetku v SPaP, a. s.....	37
3.4.1 Účtovanie podielov v dcérskej účtovnej jednotke.....	37
3.4.2 Účtovanie podielov v spoločnosti s podielovou účasťou	38
3.5 Vykazovanie dlhodobého finančného majetku v účtovnej závierke.....	40
3.6 Diskusia	41
Záver	44
Zoznam použitej literatúry	45
Zoznam príloh	49

Zoznam tabuliek

Tab. 1: Účty dlhodobého finančného majetku

Tab. 2: Účty používané pri účtovaní dlhodobého finančného majetku

Tab. 3: Príklad upísania akcií v akciovej spoločnosti

Tab. 4: Príklad účtovania dlhových cenných papierov

Tab. 5: Príklad účtovania obstarania umeleckých diel

Tab. 6: Príklad účtovania opravných položiek

Tab. 7: Vykazovanie dlhodobého finančného majetku v súvahe

Tab. 8: Majetok spoločnosti SPaP, a. s.

Tab. 9: Zloženie finančných účtov SPaP, a. s.

Tab. 10: Majetok spoločnosti TRANSPETROL, a. s.

Tab. 11: Zloženie finančných účtov TRANSPETROL, a. s.

Tab. 12: Zloženie dlhodobého finančného majetku SPaP, a. s.

Tab. 13: Tržby z predaja DFM v SPaP, a. s.

Tab. 14: Zloženie DFM v TRANSPETROL, a. s.

Tab. 15: Tržby z predaja DFM TRANSPETROL, a. s.

Tab. 16: Účtovanie podielov v dcérskej účtovnej jednotke

Tab. 17: Účtovanie podielov s podielovou účasťou

Tab. 18: Poskytnutie pôžičky inej UJ

Graf 1: Percentuálny podiel DFM na celkovom majetku SPaP, a. s.

Graf 2: Percentuálny podiel DFM na celkovom majetku TRANSPETROL, a. s.

Graf 3: Zloženie DFM SPaP, a. s.

Úvod

Informácie, ktoré spoločnosť zaznamenáva prostredníctvom účtovníctva, musia byť presné, spoľahlivé a zrozumiteľné nielen počas bežného účtovného obdobia, ale aj po dobu existencie účtovnej jednotky. Ku koncu roka účtovná jednotka podľa informácií z účtovníctva zostavuje účtovnú závierku a výročnú správu za bežné účtovné obdobie a podľa výsledku hospodárenia prijíma dôležité rozhodnutia týkajúce sa podnikateľskej činnosti. Finančný kapitál plní v účtovníctve veľmi dôležitú funkciu, bez neho by totiž podnik nemohol fungovať, nie len že by nemohol nakupovať majetok potrebný na vykonávanie svojej činnosti, nebol by schopný ani uhrádzať svoje záväzky.

Tému práce sme si zvolili najmä z dôvodu osobnej preferencie danej problematiky a záujmu o aplikáciu v praxi. Počas vypracovania sme nadobudli množstvo nových poznatkov o danej téme, a taktiež sme uplatnili už získané vedomosti a zručnosti. Ako cieľ bakalárskej práce sme si určili porovnať či podnik postupuje pri oceňovaní, účtovaní a vykazovaní podľa zákona o účtovníctve. Problematiku sme rozdelili do 3 hlavných kapitol. V teoretickej časti, ktorá sa nachádza v prvej kapitole, sme sa venovali hlavnému vymedzeniu a charakteristikám týkajúcich sa dlhodobého finančného majetku. Bližšie sme sa pozreli, ako by sa mal majetok oceňovať, účtovať a vykazovať podľa právnej úpravy účtovníctva v SR. V druhej kapitole sme si konkrétne definovali cieľ našej práce a stanovili sme si postupy, ktoré nám pomáhali lepšie sa zorientovať v problematike, a tieto postupy sme postupne napĺňali.

V praktickej časti, ktorá sa nachádza v tretej kapitole, sme sa venovali analýze konkrétnych účtovných jednotiek. Analyzovali sme, aký podiel tvorí dlhodobý finančný majetok na celkových aktívach, zamerali sme sa na jednotlivé druhy tohto majetku, ktoré spoločnosti vlastní a porovnávali sme hospodárenie za roky 2017 – 2021. Taktiež sme sa venovali spôsobom ako účtovné jednotky oceňujú nadobudnutý majetok, a ako ho preceňujú ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Uviedli sme si, ako o nadobudnutom majetku účtovali v deň obstarania a s ním spojené účtovné prípady, ktoré sa uskutočnili neskôr. Dlhodobý finančný majetok je veľmi významný pre podnik, pretože prostredníctvom neho zhodnocuje svoje vynaložené prostriedky a získava zaň výnos vo forme dividend. Aj keď je tento majetok taký významný a dôležitý, množstvo účtovných jednotiek do neho neinvestuje. Dôvodom väčšinou býva vysoké riziko spojené s touto investíciou.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma

Podnik potrebuje určité prostriedky, aby mohol vykonávať svoju činnosť a dosahovať zisk a ciele, ktoré si stanovil. Tieto prostriedky označujeme pojmom majetok. Majetkom chápeme všetky hmotné aj nehmotné aktíva, ktoré pri svojej činnosti podnik obstaráva, vytvára a s ktorými čo najefektívnejšie hospodári vo vlastnom záujme. Každý podnikateľ majetok obstaráva so zámerom, aby ho čo najlepšie zhodnotil, tzn. aby mu priniesol čo najväčší ekonomický úžitok, teda zvýšil jeho bohatstvo, buď vo forme iných zložiek majetku alebo vo forme finančných prostriedkov. Všetky získané zdroje majetku a majetok sa v účtovníctve podnikateľského subjektu sledujú v peňažnom vyjadrení. V tejto kapitole si bližšie uvedieme dlhodobý finančný majetok, jeho zložky, ako sa oceňuje pri obstaraní, následne jeho zaúčtovanie v účtovníctve a na konci bežného účtovného obdobia ako sa vykazuje v účtovnej závierke.

1.1 Charakteristika finančného majetku

Finančný majetok využíva každá účtovná jednotka pri realizácii svojej podnikateľskej činnosti, či už na úhradu splatných záväzkov alebo ním zabezpečuje svoju likviditu. Každý podnik má formu a štruktúru finančného majetku rôznu. Spoločnosť ho väčšinou využíva na zhodnocovanie, teda investovanie do ďalších druhov majetku. Na investovanie do finančného majetku, by mali firmy používať prevažne voľné finančné prostriedky. Finančným majetkom chápeme peňažné prostriedky na účtoch v bankách alebo v hotovosti, cenné papiere, podiely, finančné investície a pôžičky. Medzi finančné investície zaradíme tie investície, ktoré súvisia s obstaraním umeleckých diel, zbierok, predmetov z drahých kovov a pozemkov, obstarané za účelom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov. Hmotný, nehmotný a finančný majetok delíme z časového hľadiska na dlhodobý a krátkodobý, pri tomto členení berieme do úvahy dobu použiteľnosti majetku.

1.1.1 Dlhodobý finančný majetok

„Dlhodobým finančným majetkom môžeme nazývať taký majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je dlhšia ako jeden rok. Ak pri konkrétnom druhu majetku nie je možné určiť dobu použiteľnosti alebo splatnosti, rozhodujúci je zámer účtovnej jednotky s akým

bol majetok obstaraný.“ (Cenigová, 2020) Najčastejší dôvod obstarania tohto majetku je za účelom obchodovania s ním alebo dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov. V prípade materských účtovných jednotiek je dôvodom obstarania väčšinového podielu v dcérskej spoločnosti získaný podiel na hlasovacích právach. Charakteristickým znakom dlhodobého finančného majetku je jeho finančný charakter, ktorý podnik využíva na zhodnocovanie svojho kapitálu s cieľom dosiahnutia finančného výnosu. Používaním nestráca svoju hodnotu, preto ho neodpisujeme. Práve naopak napríklad nakúpené umelecké diela, predmety z drahých kovov alebo pozemky nakúpené za účelom dlhobovej držby získavajú rokmi na hodnote, a preto ho zaraďujeme medzi neobežný majetok.

Oceňovanie, účtovanie, vykazovanie a všetky činnosti spojené s dlhodobým finančným majetkom v Slovenskej republike upravuje viacero právnych noriem. Medzi najdôležitejšie právne normy patrí Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o účtovníctve“), ktorý dopĺňajú Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len „Postupy účtovania“).

Podľa **§ 13 ods. 8 postupov účtovania** medzi dlhodobý finančný majetok zaraďujeme cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke, cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou, realizovateľné cenné papiere a podiely a dlhové cenné papiere držané do doby splatnosti. Patria sem aj poskytnuté dlhodobé pôžičky iným účtovným jednotkám a dlhodobé pôžičky medzi prepojenými účtovnými jednotkami, účtovnej jednotke so spoločným rozhodujúcim vplyvom a účtovným jednotkám v rámci podielovej účasti. Taktiež sem patria umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré sú obstarané za účelom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov. Nakoniec nemôžeme zabudnúť ani účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, vkladové listy a finančné účasti podniku v iných podnikoch.

Podľa **Zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov**, sú najvýznamnejšou zložkou dlhodobého finančného majetku cenné papiere a podiely. Účtovná jednotka sa sama rozhodne, do ktorej skupiny

zaradí konkrétny cenný papier, pričom rozhodujúcim faktorom je zámer, s akým ho podnik obstaral. Podľa zámeru obstarania závisí ocenenie, účtovanie a vykazovanie cenného papiera v účtovníctve účtovnej jednotky. Najznámejšími a najčastejšími sa vyskytujúcimi cennými papiermi sú akcie, dlhopisy (obligácie), zmenky, podielové listy či vkladné knižky. S vlastníctvom akcie sú spojené práva akcionára podieľať sa na riadení spoločnosti a jej zisku. Vyjadruje podiel majiteľa na majetku konkrétnej spoločnosti, pri investovaní do akcií ide o investíciu s vyšším rizikom ako pri dlhopisoch alebo zmenkách.

1.2 Oceňovanie dlhodobého finančného majetku

Po obstaraní finančného majetku nasleduje jeho ocenenie v účtovníctve. Ocenenie dlhodobého finančného majetku upravuje § 25 zákona o účtovníctve. Oceňovanie v spoločnosti je veľmi dôležitou časťou, pretože ak nesprávne oceníme majetok, môže to mať nežiaduci vplyv na informácie vykazované v účtovnej závierke.

Košovská – Bojnanský (2020) vo svojej publikácii tvrdia, že oceňovanie patrí k najdôležitejším nástrojom účtovnej politiky. Pri oceňovaní sa využívajú rôzne metódy a oceňovacie veličiny. V niektorých prípadoch sa použije odhad, ktorý zohľadňuje predpokladané riziká či straty a zníženia hodnoty. Základnou zásadou pri oceňovaní majetku a záväzkov je zásada oceňovania v historických cenách. „Historické ceny sa vzťahujú na obdobie, keď bol majetok kúpený, vytvorený vlastnou činnosťou alebo ho účtovná jednotka nadobudla. V tomto prípade ide o prvotné ocenenie majetku a záväzkov a dňom ocenenia je deň uskutočnenia účtovného prípadu.“ (**Šlosárová – Blahušiaková, 2020**).

Podľa **Juhászovej (2021)** za deň ocenenia považujeme deň, v ktorom účtovná jednotka musí určiť akou veličinou ocení nadobudnutý majetok alebo konkrétny záväzok. **Látečková (2019)** uvádza, že majetok oceňujeme vždy ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, prípadne sa môže oceniť k inému dňu v priebehu účtovného obdobia, ak to vyžaduje osobitný predpis. Pre správne ocenenie je dôležité rozlišovať za akých okolností sa majetok oceňuje, či ide o prvotné ocenenie (bežné účtovné prípady) alebo ide o následné ocenenie (uzávierkové účtovné prípady).

1.2.1 Oceňovanie ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

Cenné papiere a podiely ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu oceňujeme obstarávacou cenou alebo reálnou hodnotou. Pri obstaraní majetok oceňujeme prvýkrát, a ďalšie účtovné prípady týkajúce sa majetku účtujeme v tomto ocenení. Ocenenie ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu označujeme ako prvotné ocenenie.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o účtovníctve, podiely na základom imaní obchodných spoločností, deriváty a cenné papiere sa oceňujú obstarávacou cenou okrem cenných papierov a podielov na základom imaní obchodných spoločností, ktoré nemajú podobu cenného papiera a derivátu, a ktoré sa oceňujú reálnou hodnotou. Obstarávacou cenou je cena, za ktorú sme majetok obstarali vrátane ďalších nákladov, ktoré nám vznikli v súvislosti s jeho obstaraním a všetky zníženia obstarávacej ceny napríklad získané zľavy. Touto cenou oceňujeme len majetok nadobudnutý kúpou.

Sklenka a kol. (2019) tvrdia, že za reálnu hodnotu pokladáme trhovú cenu, v prípade ak nepoznáme trhovú cenu použijeme hodnotu zistenú oceňovacím modelom, ktorý využíva informácie z aktívneho trhu alebo z iného ako aktívneho trhu. Prípadne sa použije posudok znalca, ak bol majetok nadobudnutý bezodplatne. Podľa § 25 zákona o účtovníctve sa reálnou hodnotou oceňujú cenné papiere a podiely určené na obchodovanie, cenné papiere v majetku fondu. Taktiež aj cenné papiere určené na predaj u obchodníka s cennými papiermi a podiely na základom imaní obchodných spoločností, ktoré nemajú podobu cenných papierov a sú v majetku fondu.

V prípade úbytku, čiže predaja oceňujeme cenné papiere a podiely cenou, za ktorú boli obstarané, teda obstarávacou cenou alebo reálnou hodnotou. Ak ide o rovnaký druh cenného papiera od rovnakého emitenta, v rovnakej mene a menovitej hodnote, môžeme úbytok oceniť cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom (VAP) alebo metódou FIFO. Metóda FIFO je postup, keď prvú cenu, ktorú sme použili na ocenenie pri nákupe použijeme aj ako prvú cenu pri ocenení pri predaji.

1.2.2 Oceňovanie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Majetok, ktorý patrí medzi dlhodobý finančný majetok sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka alebo k inému dňu v priebehu účtovného obdobia oceňuje reálnou hodnotou, ide o tzv. následné ocenenie (druhotné). Účtovná jednotka je povinná upraviť ocenenie hodnoty majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Účtovná jednotka upraví ocenenie majetku opravnými položkami, ak opodstatnene predpokladá, že sa hodnota majetku zníži pod jeho účtovnú hodnotu. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, účtovná jednotka precení cenné papiere na reálnu hodnotu s výnimkou cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov emitovaných účtovnou jednotkou, podielov na základom imaní v obchodných spoločnostiach, pre ktoré je účtovná jednotka materskou účtovnou jednotkou a podielov na základnom imaní obchodných spoločností, ktoré nemajú podobu cenného papiera. Metódou vlastného imania môžu byť ocenené akcie a podiely v dcérskej účtovnej jednotke alebo v účtovnej jednotke s podielovou účasťou ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka alebo môžu zostať ocenené prvotným ocenením. Ocenenie metódou vlastného imania môžu použiť len také UJ, ktoré sú pre túto spoločnosť materskou spoločnosťou alebo spoločnosťou s podstatným vplyvom.

1.3 Účtovanie dlhodobého finančného majetku

Pre účtovanie dlhodobého finančného majetku je v rámci účtovnej osnove vymedzená účtová trieda 0 – *Dlhodobý majetok*. V rámci tejto triedy je vyhradená účtová skupina 06 – *Dlhodobý finančný majetok*, do ktorej patria súvahové účty uvedené v Tab. 1. Všetky tieto účty sú účty aktív, a preto sa prírastok účtuje na stranu Má dať (MD) a úbytok na stranu Dal (D). Vykazujú sa v Súvahe na strane aktív, spolu s účtami 043 a 053. Krátkodobý finančný majetok účtujeme v účtovnej triede 2 – *Finančné účty*, v ktorej je vyhradená účtová skupina 25 – *Krátkodobý finančný majetok*.

Tab. 1: Účty dlhodobého finančného majetku

Účet	Názov účtu
061	Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke
062	Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou
063	Realizovateľné cenné papiere a podiely
065	Dlhové cenné papiere držané do splatnosti
066	Pôžičky prepojeným účtovným jednotkám a účtovným jednotkám v rámci podielovej účasti
067	Ostatné pôžičky
069	Ostatný dlhodobý finančný majetok

Zdroj: Vlastné spracovanie

Kalkulačný účet 043 – *Obstaranie dlhodobého finančného majetku*, používa účtovná jednotka pri obstaraní súvzťažne so súvahovými účtami uvedenými v Tab. 1. Ide o účet, na ktorom sa kalkuluje, teda vyčísluje celková obstarávacia cena vrátane všetkých nákladov, medzi ktoré patria aj rôzne poplatky, provízie pre maklérov, poradcov alebo burzy za sprostredkovanie obchodu. Do obstarávacej ceny sa však nezarátavajú úroky z úverov slúžiacich na obstaranie cenných papierov, kurzové rozdiely a rôzne ďalšie náklady, ktoré nám vznikajú počas držby cenných papierov. Na účte 043 účtujeme obstaranie len dlhodobého finančného majetku, krátkodobý finančný majetok sa obstaráva cez účet 259 – *Obstaranie krátkodobého finančného majetku*.

Účet 053 – *Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok* použijeme v tom prípade, ak bol na cenné papiere a podiely poskytnutý preddavok. Účtujeme tu preddavky dlhodobé aj krátkodobé. **Máziková a kol. (2022)** uvádzajú vo svojej publikácii, že pri obstaraní cenných papierov a podielov musíme rozlišovať, akým spôsobom ich účtovná jednotka obstarala. Obstaranie sa môže uskutočniť viacerými spôsobmi. Prvým spôsobom je upísaním podielov do inej účtovnej jednotky, ktoré účtujeme na ľarchu účtu 043 a v prospech účtu 367 – *Závázky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov*. Druhým spôsobom obstarania je nákupom na trhu cenných papierov, pri ktorom rozlišujeme, či bol majetok nadobudnutý na základe zmluvy, v tom prípade účtujeme v prospech účtu 379 – *Iné závázky* alebo ak bol majetok nadobudnutý prostredníctvom burzy prípadne obchodníka s cennými papiermi, účtujeme obstaranie v prospech účtu 325 – *Ostatné závázky*.

Tab. 2: Účty používané pri účtovaní dlhodobého finančného majetku

Účet	Názov účtu	Čo tu účtujeme?
043	Obstaranie dlhodobého finančného majetku	Obstaranie cenných papierov a podielov
053	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok	Poskytnuté preddavky na cenné papiere a podiely
096	Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku	Tvorba a zúčtovanie opravnej položky
325	Ostatné závázky	Obstaranie CP prostredníctvom burzy alebo obchodníka s CP
367	Závázky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov	Obstaranie CP pri jej založení alebo upísaní CP
379	Iné závázky	Obstaranie CP na základe zmluvy s iným

		subjektom
561	Predané cenné papiere a podiely	Úbytok cenných papierov a podielov
565	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek
568	Ostatné finančné náklady	Úbytok umeleckých diel, zbierok, predmetov z drahých kovov a pozemkov, obstaraných za účelom uloženia dočasne voľných peňažných prostriedkov
661	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	Predaj cenných papierov a podielov
665	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	Úrokový výnos, podiel na zisku plynúci z držby cenných papierov
668	Ostatné finančné výnosy	Predaj umeleckých diel, zbierok, predmetov z drahých kovov a pozemkov, obstaraných za účelom uloženia dočasne voľných peňažných prostriedkov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na účte 061 – *Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke* účtujeme cenné papiere a podiely vlastnené v dcérskej účtovnej jednotke. Na tomto účte však môže účtovať len materská účtovná jednotka, ktorá má rozhodujúci vplyv v dcérskej účtovnej jednotke. Rozhodujúci vplyv znamená, že má väčšinu hlasovacích práv alebo môže vymenúvať a odvolávať členov štatutárneho a dozorného orgánu. Účtujeme tu také cenné papiere a podiely, ktorých vlastníme viac ako 50 % akcií dcérskej účtovnej jednotky.

Tab. 3: Príklad upísania akcií v akciovej spoločnosti

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
1.	IUD	Upísanie 100 ks akcií po 250 €/ks, čím spoločnosť získala 60 %-ný podiel na základom imaní	25 000	043	367
2.	VBU	Úhrada upísaných akcií z bankového účtu	25 000	367	221
3.	IUD	Zaradenie akcií do majetku spoločnosti	25 000	061	043
4.	IUD	Nárok účtovnej jednotky na dividendu	2 000	355	665
5.	VBU	Inkaso dividendy na bankový účet	2 000	221	355

Zdroj: vlastné spracovanie

Ak účtovná jednotka vlastní viac ako 20 % podiel v inej spoločnosti zaradi ho na účet 062 – *Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou*

účasťou. Účtujeme tu také cenné papiere a podiely na základnom imaní spoločnosti, v ktorých podnik vlastní podielovú účasť a aj cenné papiere a podiely so spoločným rozhodujúcim vplyvom. Podielovou účasťou rozumieme aspoň 20 %-ný podiel, zároveň však menej ako 50 %-ný podiel na základom imaní v inej spoločnosti.

Na účte 063 – *Realizovateľné cenné papiere a podiely* sa účtujú tie cenné papiere a podiely na základom imaní v spoločnosti, o ktorých sa neúčtuje na účtoch 061 alebo 062, ako sú cenné papiere v dcérskej účtovnej jednotke alebo cenné papiere s podielovou účasťou. Na účte 063 účtujeme také cenné papiere, ktorých nadobudnutím sme získali menej ako 20 %-ný podiel na základom imaní inej spoločnosti.

Za dlhové cenné papiere účtované na účte 065 – *Dlhové cenné papiere držané do splatnosti* sa považujú tie cenné papiere, ktorých lehota splatnosti je dlhšia ako jeden rok od doby, keď ich podnik obstaral a má úmysel držať ich do lehoty splatnosti. Patria sem napríklad dlhopisy s pevnou úrokovou sadzbou, zmenky a obligácie. Držiteľovi dlhových cenných papierov vzniká počas držby úrokový výnos, ktorý účtujeme v prospech účtu 665 – *Výnosy z dlhodobého finančného majetku*. Cenné papiere, ktoré účtujeme na účte 065 sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka nepreceňujú. Ich hodnota sa zvyšuje len o alikvotný úrokový výnos.

Tab. 4: Príklad účtovania dlhových cenných papierov

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
1.	IUD	Nákup obligácií 160 ks po 30 €/ks, za účelom držby do lehoty splatnosti	4 800	043	379
2.	VBU	Úhrada nakúpených obligácií	4 800	379	221
3.	IUD	Zaradenie obligácií	4 800	065	043
4.	IUD	Pripísanie úrokového výnosu	1 000	065	665
5.	VBU	Predaj 50 ks obligácií po 50 €/ks	2 500	221	661
6.	IUD	Úbytok predaných obligácií 50 ks po 30 €/ks	1 500	561	065

Zdroj: Vlastné spracovanie

Máziková a kol. (2022) uvádza vo svojej publikácii, že na účte 066 – *Pôžičky prepojeným účtovným jednotkám a účtovným jednotkám v rámci podielovej účasti* účtujeme dlhodobé pôžičky medzi prepojenými účtovnými jednotkami, teda medzi materskou a dcérskou účtovnou jednotkou. Taktiež tu účtujeme pôžičky v ktorej má

účtovná jednotka rozhodujúci vplyv, spoločný rozhodujúci vplyv alebo podielovú účasť. Z takýchto poskytnutých pôžičiek vzniká účtovnej jednotke úrokový výnos, ktorý účtuje v prospech účtu 665 – *Výnosy z dlhodobého finančného majetku*.

Na účte 067 – *Ostatné pôžičky* účtujeme ostatné dlhodobé pôžičky, ktoré spoločnosť poskytla iným účtovným jednotkám. Účtovnej jednotke vzniká nárok na úrok za poskytnutú pôžičku, ktorý účtuje v prospech účtu 665 – *Výnosy z dlhodobého finančného majetku*. Ako ostatné pôžičky účtujeme napríklad vklad tichého spoločníka, pôžičky osobám prepojeným majetkovou účasťou na základom imaní, ktoré nie sú materskými ani dcérskymi účtovnými jednotkami. Na účte 069 – *Ostatný finančný majetok* účtujeme finančný majetok hmotného charakteru, napríklad umelecké diely, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré si účtovná jednotka obstarala za účelom uloženia dočasne voľných finančných prostriedkov.

Tab. 5: Príklad účtovania obstarania umeleckých diel

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
1.	VBU	Poskytnutý preddavok na nákup umeleckých diel	2 000	053	221
2.	IUD	Obstaranie 5 umeleckých diel po 1 000 €/ks	5 000	043	325
3.	IUD	Zúčtovanie preddavku	2 000	325	053
4.	VPD	Poistenie a prepravné umeleckých diel	500	043	211
5.	IUD	Zaradenie umeleckých diel do majetku spoločnosti v obstarávacej cene	5 500	069	043
6.	VBU	Doplatok kúpnej ceny umeleckých diel	3 000	325	221
7.	VBU	Predaj 3 umeleckých diel	4 500	221	668
8.	IUD	Úbytok predaných umeleckých diel v obstarávacej cene	3 000	568	069

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.4 Opravné položky k finančnému majetku

Postupy účtovania §18 ods. 1 hovoria, že podnik môže vytvoriť opravnú položku na základe zásady opatrnosti, ak opodstatnene predpokladá, že hodnota majetku sa môže znížiť oproti tomu ako je ocenený v účtovníctve. Jednotlivé zložky finančného majetku

delíme podľa toho, či sa k nim budú alebo nebudú tvoriť opravné položky ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Účtovná jednotka porovnáva účtovnú hodnotu majetku s predpokladanými ekonomickými úžitkami majetku v budúcnosti, aby zistila, či je opodstatnené tvoriť opravnú položku. „Ak je účtovná hodnota nižšia ako predpokladané budúce ekonomické úžitky, účtovnej jednotke nevzniká povinnosť tvoriť opravnú položku. V prípade, že je účtovná hodnota finančného majetku vyššia, ako predpokladané budúce ekonomické úžitky, účtovnej jednotke vzniká povinnosť tvoriť opravnú položku.“ (Sklenka a kol., 2019, s. 80)

Účtovná jednotka tvorí opravnú položku ku podielovým CP, realizovateľným CP, dlhovým cenným papierom, pôžičkám a ostatnému dlhodobému finančnému majetku. K cenným papierom určeným na obchodovanie, ktoré pri prvotnom aj nasledujúcom ocenení, oceníme reálnou hodnotou sa opravné položky tvoriť nebudú. Na tvorbu opravnej položky používame účet 565 – *Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku*. Ide o nákladový účet a preto účtujeme na strane MD a súvzťažný zápis sa vykonáva na strane D účtu 096 – *Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku*. V prípade zúčtovania opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku účtujeme opačným spôsobom ako pri tvorbe opravnej položky.

Tab. 6: Príklad účtovania opravných položiek

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (€)	MD	D
1.	IUD	Tvorba opravnej položky k DFM z dôvodu dočasného zníženia hodnoty akcii	3 000	565	096
2.	IUD	Čiastočné zrušenie opravnej položky	1 000	096	565
3.	IUD	Zúčtovanie opravnej položky pri vyradení majetku z evidencie	2 000	096	061

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podľa § 14 ods. 12 písm. a) postupov účtovania v prípade, ak sme cenné papiere a podiely účtované na účtoch 061 a 062 ocenili metódou vlastného imania, ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, zmenu hodnoty cenného papiera a podielu zaznamenáme na stranu MD alebo na stranu D príslušného účtu finančného majetku súvzťažne s účtom 414 - *Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov*. Ak sú

predpokladané budúce ekonomické úžitky z tohto majetku nižšie ako je hodnota majetku ocenená metódou vlastného imania, v tom prípade tvoríme opravnú položku.

1.5 Vykazovanie dlhodobého finančného majetku

Účtovná jednotka vykazuje finančný majetok, ktorý vlastní v účtovnej závierke. V sústave podvojného účtovníctva tvoria účtovnú závierku všeobecné náležitosti a tieto súčasti: súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je posledný deň príslušného kalendárneho roka. Dlhodobý finančný majetok vykazujeme v časti Súvaha medzi aktívami, v riadkoch 21 – 32, pod označením A.III.1. – A.III.11. Označenie „A“ predstavuje neobežný majetok a označenie „III“ predstavuje dlhodobý finančný majetok, arabské číslice 1 – 11 označujú jednotlivé zložky dlhodobého finančného majetku a účty spojené s jeho obstaraním.

Tab. 7: Vykazovanie dlhodobého finančného majetku v súvahe

A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r. 22 až 32)	21
A.III.1	Podielové CP a podiely v prepojených UJ (061A, 062A, 063A) - /096A/	22
2.	Podielové CP a podiely s podielovou účasťou okrem v prepojených UJ (062A) - /096A/	23
3.	Ostatné realizovateľné CP a podiely (063A) - /096A/	24
4.	Pôžičky prepojeným UJ (066A) - /096A/	25
5.	Pôžičky v rámci podielovej účasti okrem prepojeným UJ (066A) - /096A/	26
6.	Ostatné pôžičky (067A) - /096A/	27
7.	Dlhové CP a ostatný DFM (065A, 069A, 06XA) - /096A/	28
8.	Pôžičky a ostatný DFM so zostatkovou dobou splatnosti najviac jeden rok (066A, 067A, 069A, 06XA) - /096A/	29
9.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (22XA)	30
10.	Obstarávaný DFM (043A) - /096A/	31
11.	Poskytnuté preddavky na DFM (053A) - /095A/	32

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Účtovnej závierky

Sumu, v ktorej bol majetok ocenený pri nadobudnutí, uvádzame v stĺpci Brutto. Ak sme vytvorili opravné položky, uvádzame ich v stĺpci Korekcia v tom riadku, ku ktorému druhu cenného papiera boli vytvorené. Stĺpec Netto predstavuje čistú hodnotu dlhodobého finančného majetku po odpočítaní opravných položiek, predstavuje rozdiel sumy Brutto a

Korekcie. Vo výkaze ziskov a strát vykazujeme výnosy a náklady spojené s predajom a držbou cenných papierov a podielov, ktoré sa vykazujú v rámci Výnosov na finančnú činnosť a Nákladov na finančnú činnosť. Spolu s ďalšími výnosmi a nákladmi z finančnej činnosti vyčíslujeme výsledok hospodárenia z finančnej činnosti, ktorý sa vyказuje v riadku 55 výkazu ziskov a strát. Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, uvádzame v poznámkach. Každá spoločnosť má obsahovú náplň poznámok inú. V poznámkach sa uvádzajú napríklad zložky dlhodobého hmotného, nehmotného a finančného majetku väčšinou vo forme tabuľky. V tabuľke sa nachádzajú údaje za bežné účtovné obdobie prípadne aj za predchádzajúce účtovné obdobia.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

V tejto kapitole rozoberieme, čo je cieľom našej bakalárskej práce a postupy, ktoré sme si stanovili na jeho dosiahnutie. Priblížime si metódy, ktoré sme používali pri jej vypracovaní a zdroje odkiaľ sme čerpali informácie.

2.1 Cieľ práce

Cieľom bakalárskej práce je zdôrazniť význam dlhodobého finančného majetku v podniku a porovnať jeho oceňovanie, účtovanie a vykazovanie podľa právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike s praktickou aplikáciou vo vybranom podniku. Na základe zistených skutočností navrhnúť odporúčania pre podnik na zlepšenie jeho finančnej situácie do budúcnosti.

Na dosiahnutie hlavného cieľa bolo nevyhnutné stanoviť si postupy, ktoré nám pomáhali lepšie sa zorientovať v problematike:

- preštudovanie dostupných materiálov, literatúry a zákonov,
- charakterizovanie pojmov týkajúcich sa dlhodobého finančného majetku,
- výber spoločností, ktoré spĺňajú kritéria potrebné pre vyhotovenie bakalárskej práce,
- charakteristika vybraných spoločností z pohľadu účtovníctva a majetku,
- návrh odporúčaní pre zlepšenie finančnej situácie podnikov

2.2 Metodika práce

Pri spracovaní teoretickej časti bakalárskej práce sme vychádzali najmä zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý dopĺňajú Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Ďalšie informácie sme získavali z dostupnej literatúry domácich autorov a z rôznych webových stránok.

V praktickej časti sme aplikovali nadobudnuté poznatky vo vybraných podnikoch. Potrebné informácie sme získali z účtovných závierok a výročných správ. Predmetom skúmania boli najmä zmeny dlhodobého finančného majetku spoločnosti Slovenská plavba a prístavy, a. s. a TRANSPETROL, a. s. za roky 2017 až 2021. Na začiatku praktickej časti sme charakterizovali vybrané spoločnosti a vytvorili sme tabuľky v absolútnom aj

percentuálnom vyjadrení zastúpenia jednotlivých druhov majetku na celkovom majetku. Z dôvodu zamerania práce sme sa venovali hlavne dlhodobému finančnému majetku a okrajovo sme sa pozreli na zastúpenie krátkodobého finančného majetku. Určili sme spôsoby oceňovania pri prvotnom oceňovaní a spôsoby preceňovania majetku pri následkom oceňovaní. Pozreli sme sa na účtovanie majetku v spoločnosti SPaP, a. s. a jeho vykázanie v účtovnej závierke. Z nadobudnutých informácií a dosiahnutých výsledkov sme vytvorili diskusiu, ktorá sa týka problematiky našej bakalárskej práce. Na zistené skutočnosti sme uviedli náš subjektívny názor a následne vyhodnotili návrhy na ich zlepšenie. V závere sme zhrnuli dosiahnuté výsledky v súvislosti k nášmu stanovenému cieľu.

2.3 Metódy skúmania

Na dosiahnutie cieľa, ktorý sme si stanovili, sme použili metódu selekcie, analýzy, syntézy, komparácie, indukcie a dedukcie. V teoretickej časti sme selekciou vybrali vhodnú literatúru a zdroje zamerané na dlhodobý finančný majetok a činnosti súvisiace s jeho oceňovaním, účtovaním a vykazovaním. Analýza patrí medzi základné metódy a uplatňujeme ju pri rozklade celku na viacero menších častí, aby sme mu lepšie porozumeli. Túto metódu sme použili v prvej kapitole, kde sme si teoretické poznatky získané z odbornej literatúry rozdelili na jednotlivé činnosti, a tým sme sa podrobnejšie venovali. V praktickej časti sme z údajov dostupných v účtovných závierkach a výročných správach vybrali potrebné informácie na analýzu zložiek dlhodobého finančného majetku za nami zvolené obdobia. Pomocou syntézy sme naše nadobudnuté poznatky spojili do celku.

Komparáciou sme porovnávali získané informácie z teoretickej časti s praktickou časťou. Porovnávali sme finančný majetok podnikov za posledných 5 rokov, teda za účtovné obdobia 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021. Indukciou sme sa snažili zhodnotiť zistené skutočnosti o aktuálnej situácii podnikov. Zistili sme, že spoločnosť SPaP, a. s. prevzala práva, povinnosti a majetok svojej dcérskej účtovnej jednotky a predala svoju 50% majetkovú účasť v podniku DALBY, a. s.. TRANSPETROL, a. s. predala akcie v pridruženej spoločnosti SWS, spol. s r. o., v ktorej vlastnila 48,85 % podiel. Opakom indukcie je dedukcia, ktorú sme využili predovšetkým v závere praktickej časti, kde sme sa snažili navrhnúť vhodné kroky vedúce k zlepšeniu podnikovej situácie účtovných jednotiek.

3 Výsledky práce

3.1 Charakteristika vybraných spoločností

3.1.1. Slovenská plavba a prístavy, a. s.

Spoločnosť Slovenská plavba a prístavy, a. s., má sídlo v Bratislave a používa skratku SPaP, a. s.. Ide o materskú spoločnosť a konsolidovanú skupinu tvoria dcérska spoločnosť a dva spoločné podniky. V dcérskej spoločnosti Slovenská plavba a prístavy – Lodenica, s. r. o. má materská spoločnosť 100 % majetkovú účasť. V podniku DALBY, a.s. má 50 % majetkovú účasť a v podniku Interlicher International Shipping Company má 25 % podiel na základnom imaní.

Hlavným predmetom činnosti je vnútroštátna a zahraničná doprava tovarov po vnútrozemských vodných cestách. Poskytuje kompletne portfólio prepravných a prístavných služieb pre domácich i zahraničných zákazníkov. Hlavnými aktivitami spoločnosti sú preprava tovarov na rieke Dunaj, taktiež aj po celej sieti európskych vodných ciest medzi Severným a Čiernym morom, skladovanie a kompletne prístavné služby v prístavoch Bratislava a Komárno. Od roku 2021 vykonáva aj činnosti spojené s realizáciou opráv, rekonštrukcie a stavbou plávajúcich zariadení. Na území Slovenskej republiky je dominantnou spoločnosťou v oblasti prepravy a skladovania tovarov, stavby, opráv a rekonštrukcie plavidiel.

Počas svojej 100-ročnej existencie sa vypracovala na stabilného obchodného partnera pre firmy z oblasti priemyslu i poľnohospodárstva. Vznikla v roku 1919 po zániku rakúsko-uhorskej monarchie pod názvom „Československý dopravný úrad“ a v roku 1997 sa zmenil názov spoločnosti na Slovenská plavba a prístavy, ktorý nesie dodnes. Za rok 2021 SPaP, a. s. zamestnávala 244 zamestnancov, z toho je 30 vedúcich zamestnancov.

Víziou spoločnosti je vybudovať jednu z najlepších firiem v dunajskom regióne založenú na dôveryhodnosti, spoľahlivosti, partnerstve a tradíciách. Hlavným cieľom podniku je poskytovať vysokokvalitné a komplexné služby v oblasti logistiky prepráv, prekladu, skladovania a distribúcie tovaru. Strategickým cieľom v oblasti riadenia ľudských zdrojov je vytvárať prostredie podporujúce vzdelávanie a rozvoj pracovníkov. Dôraz sa kladie hlavne na podporu a presadzovanie podnikového, tímového a individuálneho vzdelávania.

3.1.2. TRANSPETROL, a. s.

Účtovná jednotka TRANSPETROL, a. s. má sídlo v Bratislave a svoju činnosť vykonáva od roku 1993, tým sa považuje za relatívne mladú ropovodnú spoločnosť. Jej hlavným predmetom podnikania je najmä nákup, predaj, preprava a skladovanie ropy. Na území Slovenskej republiky je jediným prepravcom ropy s využitím potrubných systémov – ropovodov DRUŽBA a ADRIA.

Slovenská republika zastúpená Ministerstvom hospodárstva SR vlastní vo firme TRANSPETROL, a. s. 100 % podiel na hlasovacích právach. TRANSPETROL, a. s. vlastní podiel v dvoch dcérskych a jednej pridruženej spoločnosti, a tým tvoria konsolidovaný celok. V dcérskych spoločnostiach BSP Bratislava-Schwechat pipeline GmbH vlastní 74 % podiel a v Spoločnosť pre skladovanie, a. s. vlastní 86,55 % podiel. V pridruženej spoločnosti Energotel, a. s. má 20 % podiel.

V roku 1991 bola založená československá akciová spoločnosť TRANSPETROL, a. s., ktorá prevádzkovala celú ropovodnú sieť na území Česko-Slovenska. Po rozdelení Česko-Slovenska a následnom vzniku dvoch samostatných štátov sa tiež rozdelila na dve samostatné spoločnosti. V Českej republike vznikla pod názvom MERO ČR, a. s. a na SR v roku 1993 bola vytvorená firma s pôvodným názvom, ktorý nesie dodnes.

Skupina TRANSPETROL, a. s. je strategicky dôležitou súčasťou ekonomiky Slovenskej republiky. Na Slovensku patrí medzi najvýznamnejšie a najväčšie podnikateľské subjekty. Počas svojej existencie si vybudovala stabilnú pozíciu na trhu, s dôverou u svojich obchodných partnerov a bez narušenia ekologickej stability a ohrozenia bezpečnosti a zdravia ľudí. Dlhodobým cieľom skupiny je aj naďalej zvyšovať množstvo prepravenej ropy cez územie SR, zamerať sa na udržateľnosť a bezpečnosť v oblasti skladovania ropy, a taktiež zvyšovať úroveň environmentálnej bezpečnosti prevádzky.

Ku koncu roka 2021 zamestnávala Skupina priemerne 321 zamestnancov, z toho 48 vedúcich pracovníkov. Veľký dôraz kladie na odbornosť a profesionalitu u svojich zamestnancov. Zameriava sa na rozširovanie odbornej spôsobilosti svojich pracovníkov, poskytuje im široké spektrum benefitov ako sú preventívne zdravotné prehliadky, príspevky na stravu, dopravu do zamestnania, šport, relax, kultúru a prispieva na doplnkové dôchodkové sporenie. Tieto prostriedky poskytuje zo sociálneho fondu, do ktorého každý rok z dosiahnutého zisku odvedie určitú čiastku.

3.2 Majetok spoločností

V nasledujúcej praktickej časti našej bakalárskej práce sa budeme venovať analýze majetku dvoch účtovných jednotiek, a tými sú Slovenská plavba a prístavy, a. s. a TRANSPETROL, a. s.. Zo začiatku sa pozrieme, akú časť z celkového majetku spoločností tvorí dlhodobý finančný majetok a finančné účty, jednotlivé zložky tohto majetku, ako spoločnosti oceňujú nadobudnutý majetok, jeho zaúčtovanie na príslušných účtoch, vykazovanie v účtovnej závierke a na koniec v diskusii si uvedieme možnosti, ako by mohli spoločnosti lepšie narábať so svojimi aktívami.

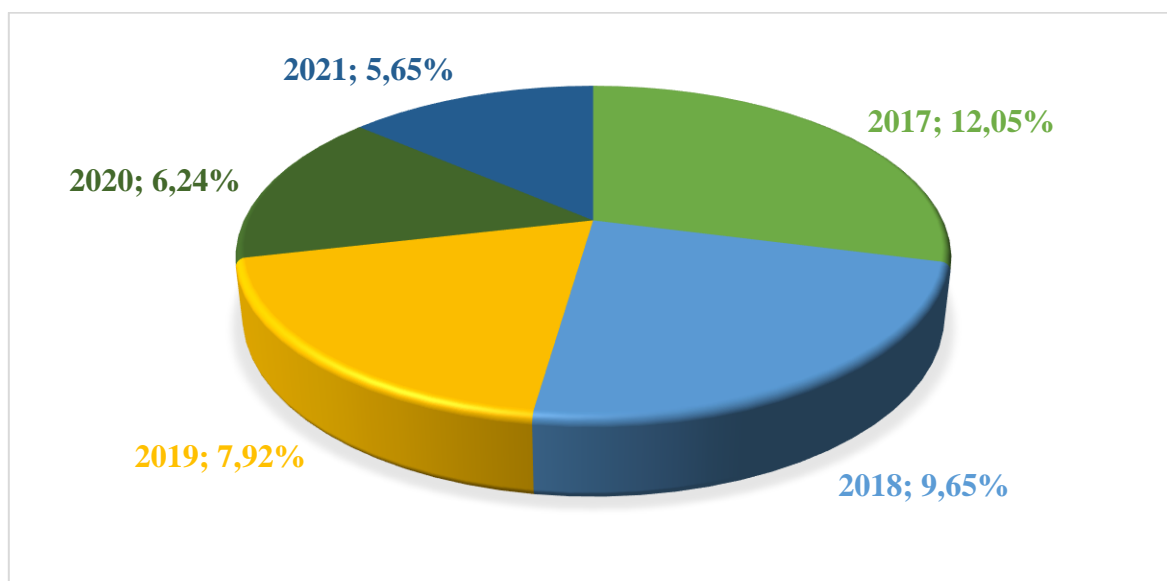
Tab. 8: Majetok spoločnosti SPaP, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
DNM	36 468	69 043	66 311	125 926	134 872
DHM	47 028 350	47 337 502	65 669 311	65 691 720	64 829 861
DFM	9 153 490	7 059 033	7 159 255	5 909 697	5 327 230
Majetok spolu	75 934 738	73 147 048	90 376 427	94 632 300	94 289 837
Finančné účty	5 912 081	1 411 958	1 634 717	6 496 957	5 583 415
Percentuálny podiel DFM na celkovom majetku	12,05 %	9,65 %	7,92 %	6,24 %	5,65 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V tabuľke 8 uvádzame hodnotu celkového majetku spoločnosti, ktorým disponovala za roky 2017 – 2021, rozdelenom na dlhodobý nehmotný, hmotný a finančný majetok. Na prvý pohľad vidíme, že hodnota dlhodobého hmotného majetku je najvyššia a hodnota dlhodobého nehmotného majetku je najnižšia. Pozitívnou skutočnosťou pre podnik je stúpajúca hodnota majetku, oproti roku 2017 stúpol o 18 355 099 €. Avšak hodnota dlhodobého finančného majetku z roka na rok klesala a v roku 2021 pozorujeme pokles oproti roku 2017 o 3 826 260 €. V roku 2021 sa znížil oproti predchádzajúcemu roku 2020 o 582 467 €. Tento pokles bol spôsobený hlavne predajom podielu spoločnosti, v ktorej vlastnila SPaP, a. s. 50 % podiel. Pokles majetku v rokoch 2021 oproti roku 2019 o 1 832 025 € mohla spôsobiť pandémia COVID-19, ktorá od začiatku roka 2020 až po koniec roku 2021 bola najčastejším dôvodom finančných ťažkostí firiem po celom svete.

Graf 1: Percentuálny podiel DFM na celkovom majetku SPaP, a. s.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V grafe 1 uvádzame percentuálny podiel DFM z celkového majetku spoločnosti za jednotlivé roky. Ako môžeme vidieť, dlhodobý finančný majetok tvoril v roku 2017 12,05%, ale každým rokom toto percento klesalo, a v roku 2021 tvorí 5,65 % z celkových aktív spoločnosti.

Keďže peňažné prostriedky sú veľmi dôležitý majetok každej spoločnosti, pozrieme sa aj na zloženie finančných účtov v našej analyzovanej firme. Bez týchto prostriedkov, by si podnik nemohol zaobstarať jednotlivé podiely v dcérskych a iných spoločnostiach, a preto sa okrajovo pozrieme aj na jej kapitál. Krátkodobý finančný majetok účtovnej jednotky predstavujú finančné účty, ktoré sa skladajú z peňazí v hotovosti, ktoré sa účtujú na účte 211 – *Pokladnica* a peniaze na bežných účtoch v bankách účtované na účte 221 – *Bankové účty*. Tento majetok potrebuje účtovná jednotka nevyhnutne k dispozícii, pretože bez neho, by nemohla uskutočňovať rôzne finančné transakcie ako sú napríklad nákup a predaj hmotného, nehmotné a finančného majetku. Vzhľadom na výšku finančných prostriedkov, ktorými podnik disponuje je pochopiteľné, že väčšinu peňazí má uložených na bankových účtoch, a taktiež väčšina transakcií sa v dnešnej dobe uskutočňuje bezhotovostne. Iný majetok s krátkodobým charakterom naša účtovná jednotka nevlastní. V tabuľke 9 uvidíme množstvo finančných prostriedkov, ktorými firma disponovala za predchádzajúcich 5 rokov, a aktuálny stav kapitálu ku koncu roka 2021.

Tab. 9: Zloženie finančných účtov SPaP, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Peniaze	21 697	28 966	9 246	14 118	11 957
Účty v bankách	5 890 384	1 382 992	1 625 471	6 482 839	5 571 458
Finančné účty	5 912 081	1 411 958	1 634 717	6 496 957	5 583 415
Percentuálny podiel finančných účtov na celkovom majetku	7,79 %	1,93 %	1,81 %	6,87 %	5,92 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V rokoch 2017 až 2019 sme zaznamenali pokles peňažných prostriedkov, avšak to sa zmenilo v roku 2020, kedy prostriedky začínajú narastať, a v roku 2021 sa dostali približne na rovnakú úroveň na akej boli v roku 2017. Peniaze v hotovosti sú v roku 2021 nižšie o 9 740 € oproti roku 2017. Prostriedky na účtoch v bankách klesli v roku 2021 oproti roku 2020 o 911 381 €. V roku 2021 tvorili finančné účty 5,92 % podiel na aktívach účtovnej jednotky, oproti predchádzajúcemu roku 2020 došlo k zníženiu podielu o 0,95 %. Najnižším množstvom kapitálu disponoval podnik v rokoch 2018 a 2019, kedy podiel na celkovom majetku predstavoval len 1,93 % a 1,81 %.

Tab. 10: Majetok spoločnosti TRANSPETROL, a. s.

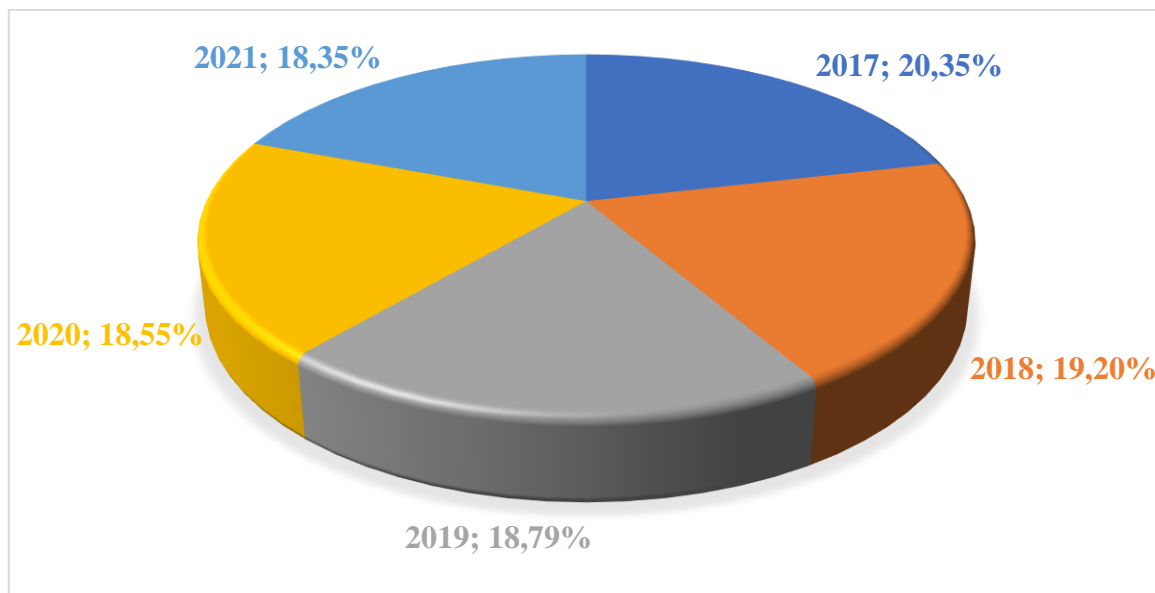
	2017	2018	2019	2020	2021
DNM	10 354 592	12 394 551	13 352 572	12 286 941	8 091 402
DHM	227 917 843	241 454 069	251 631 490	251 061 559	246 606 712
DFM	72 462 317	70 336 357	69 110 953	68 736 133	68 736 133
Majetok spolu	356 014 996	366 360 932	367 754 937	370 522 117	374 520 942
Finančné účty	37 569 728	31 953 518	16 368 531	27 056 071	41 613 552
Podiel DFM na celkovom majetku	20,35 %	19,20 %	18,79 %	18,55 %	18,35 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V tabuľke 10 uvádzame hodnotu celkových aktív, ktorými spoločnosť TRANSPETROL, a. s. disponovala za jednotlivé roky, rozdelené do dlhodobého nehmotného, hmotného a finančného majetku. Najvyššie zastúpenie na neobežnom majetku má hmotný majetok a najnižšie zastúpenie má nehmotný majetok. Pozitívnou skutočnosťou pre podnik je stúpajúca hodnota majetku, v súčasnosti oproti roku 2017 je

hodnota majetku vyššia o 18 505 946 €. Avšak hodnota dlhodobého finančného majetku z roka na rok klesala, a v roku 2021 pozorujeme pokles oproti roku 2017 o 3 726 185 €. Hodnota DFM sa za posledné dva roky nezmenila, pretože účtovná jednotka nenakúpila ďalšie akcie a ani žiadne nepredala.

Graf 2: Percentuálny podiel DFM na celkovom majetku TRANSPETROL, a. s.

Zdroj: vlastné spracovanie

V roku 2017 tvoril dlhodobý finančný majetok 20,35 % na celkových aktívach, a v priebehu rokov postupne klesal, až v roku 2021 tvoril 18,35 %, čo predstavuje zníženie o 2 %. Aj napriek tomu, že majetok rokmi pomaly klesal, môžeme povedať, že si udržiava viac menej rovnakú výšku.

Tab. 11: Zloženie finančných účtov TRANSPETROL, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Peniaze	27 114	30 129	23 519	26 686	19 300
Účty v bankách	37 542 614	31 923 389	16 345 012	27 029 385	41 594 252
Finančné účty	37 569 728	31 953 518	16 368 531	27 056 071	41 613 552
Podiel FÚ na celkovom majetku	10,55 %	8,72 %	4,45 %	7,30 %	11,11 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

Peňažné prostriedky mali od roku 2017 po rok 2019 klesajúcu tendenciu. To sa zmenilo v roku 2020, kedy prostriedky začínajú narastať. Finančné účty v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 sa zvýšili o 14 557 481 €, čo predstavuje výraznejší nárast ako oproti roku 2017, kedy sa zvýšili o 4 051 638 €. Iný krátkodobý finančný majetok táto spoločnosť nevlastní. V roku 2021 tvorili finančné účty 11,11 % podiel na aktívach účtovnej jednotky, oproti predchádzajúcemu roku 2020 došlo k zvýšeniu podielu o 3,81 %. V roku 2019 tento podiel bol na úrovni 4,45 %, čo bolo najmenej za posledných 5 rokov. Keď porovnáme množstvo prostriedkov v roku 2017 s rokom 2021, vidíme nárast o 0,56%.

Spoločnosti SPaP, a. s. a TRANSPETROL, a. s. sú veľké účtovné jednotky. Obidva podniky majú dôležité miesto v slovenskej ekonomike. Keď porovnáme majetok týchto dvoch účtovných jednotiek môžeme vidieť, že TRANSPETROL, a. s., ktorý obchoduje s ropou, dosahuje výrazne vyšších hodnôt majetku ako SPaP, a. s., ktorá podniká v lodnej preprave. Spoločným znakom je zloženie majetku, kde oba podniky investujú peňažné prostriedky najmä do nákupu dlhodobého hmotného a najmenej prostriedkov do dlhodobého nehmotného majetku. Obidve spoločnosti sa snažia svoj majetok neustále zvyšovať, ako to môžeme pozorovať v ich vývoji za posledných 5 rokov.

3.2.1 Dlhodobý finančný majetok v spoločnosti SPaP, a. s.

Spoločnosť SPaP, a. s. disponuje dlhodobým finančným majetkom, ktorého zloženie máme uvedené v nasledujúcej tabuľke. Zamerali sme sa na posledných päť účtovných období účtovnej jednotky.

Tab. 12: Zloženie dlhodobého finančného majetku SPaP, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Podielové CP a podiely v dcérskej UJ	1 615 092	1 329 054	1 322 363	1 223 912	1 226 409
Podielové CP a podiely s podielovou účasťou	1 841 429	1 818 479	1 831 115	1 125 875	452 663
Poskytnuté pôžičky	5 696 969	3 911 500	4 005 777	3 559 910	3 648 158
DFM súčet	9 153 490	7 059 033	7 159 255	5 909 697	5 327 230

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

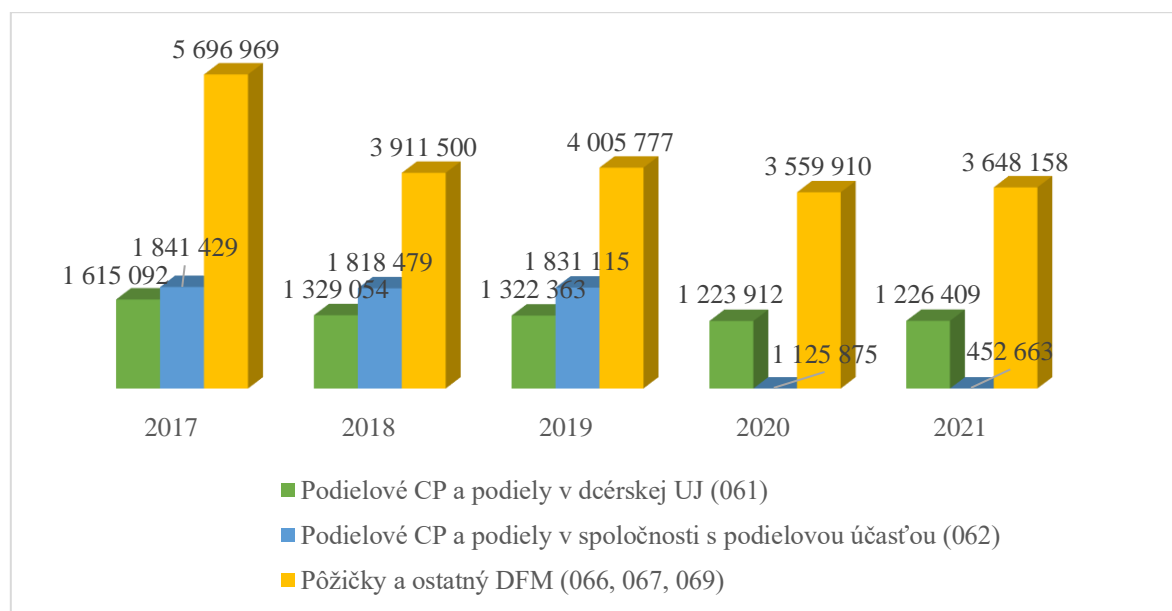
Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej UJ, ktoré účtujeme na účte 061 tvorili v roku 2021 23,02 % z celkového DFM. Do konca roku 2020 mala účtovná jednotka 100%

majetkovú účasť v dcérskej spoločnosti Slovenská plavba a prístavy – Lodenica, s. r. o.. Dňa 9.3.2021 odkúpila svoju dcérsku spoločnosť Lodenica, s. r. o. čím získala jej práva, povinnosti a majetok. Z tabuľky vidíme, že hodnota podielových cenných papierov a podielov sa v roku 2021 oproti roku 2017 znížila o 388 683 €. Ak porovnáme rok 2021 s predchádzajúcim rokom 2020, vidíme že medziročne vzrástla hodnota cenných papierov a podielov o 2 497 €.

Podielové CP a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou účtované na účte 062 tvoria 8,50 % z celkového DFM. Na tomto účte účtovná jednotka účtovala svoj 50 %-ný podiel na základom imaní v spoločnosti DALBY, a. s. a 25 % majetkovú účasť v spoločnosti Interlicher International Shipping Company. Hodnota podielových CP medziročne klesala, a v porovnaní s rokom 2017 klesla o 1 388 766 €. Pokles v roku 2021 oproti predchádzajúcemu roku 2020 vo výške 673 212 € bol spôsobený predajom obchodného podielu spoločnosti DALBY, a. s. dňa 30.3.2021.

Najväčšiu časť majetku spoločnosti tvoria poskytnuté pôžičky iným účtovným jednotkám, a to až 68,48 %. Spoločnosť počas bežného účtovného obdobia inkasuje časť splatených pôžičiek vrátane kreditných úrokov.

Graf 3: Zloženie DFM SPaP, a. s.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

Z grafu 3 môžeme vidieť, že všetky zložky DFM medziročne klesali, pričom najväčší pokles zaznamenávame v podielových cenných papieroch a podieloch účtovaných

na účte 062. Tento pokles bol spôsobený hlavne predajom akcií a aj precenením podielových cenných papierov metódou vlastného imania.

Tab. 13: Tržby z predaja DFM v SPaP, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Tržby z predaja CP a podielov (661)	-	-	-	-	10 500 000
Ostatné výnosy z CP a podielov (665)	567 905	509 051	494 277	917 509	88 247
Predané CP a podiely (561)	17 513	-	-	-	5 306 015
Opravné položky k FM (565)	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V rokoch 2017 – 2020 spoločnosť nedosahovala tržby z predaja cenných papierov a podielov. Predajom časti podniku DALBY, a. s. v roku 2021 došlo k nárastu tržieb z predaja cenných papierov a podielov, ktoré účtujeme na výnosovom účte 661, a k nárastu nákladov na párovom účte 561. V dôsledku tohto predaja sa účet 665, na ktorom účtujeme úrokový výnos a podiel na zisku plynúci z držby cenných papierov, znížil až o 829 262 €. Každoročne spoločnosť získava dividendy z vlastníctva akcií a podielov v spoločnostiach, s ktorými tvorí konsolidovaný celok. V dôsledku zníženia vyplatených dividend môžeme konštatovať, že väčšinu výnosov na účte 665 v minulých rokoch tvorili práve dividendy z podielu v DALBY, a. s..

3.2.2. Dlhodobý finančný majetok v TRANSPETROL, a. s.

Tab. 14: Zloženie DFM v TRANSPETROL, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Podielové CP a podiely v dcérskej UJ	68 100 999	68 211 000	68 211 000	68 211 000	68 211 000
Podielové CP a podiely v spoločnosti s podielovou účasťou	1 159 871	769 374	899 953	525 133	525 133

Pôžičky prepojeným UJ	3 091 447	-	-	-	-
DFM súčet	72 462 317	70 336 357	69 110 953	68 736 133	68 736 133

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V tabuľke 14 sme zaznamenali jednotlivé účty na ktorých TRANSPETROL, a. s. účtuje a eviduje svoj dlhodobý finančný majetok za posledných 5 rokov. Podiely v dvoch dcérskych spoločnostiach, účtované na účte 061 tvoria prevažnú časť celkovej hodnoty dlhodobého finančného majetku, ktorý účtovná jednotka vlastní. Na tomto účte eviduje a účtuje akcie v prvej dcérskej spoločnosti Spoločnosť pre skladovanie, a. s., kde vlastní 86,55 % podiel a v druhej dcérskej spoločnosti BSP Bratislava-Schwechat pipeline GmbH, v ktorej vlastní 74 % podiel. Za posledné 4 roky sa hodnota týchto podielov nezmenila, pretože naša UJ nepredala ani nenakúpila ďalšie akcie v dcérskych účtovných jednotkách. Akcie v dcérskych účtovných jednotkách tvoria až 99,24 % podiel na celkovom dlhodobom finančnom majetku. Z týchto podielov spoločnosti každoročne plynú úrokové výnosy.

Na účte 062 účtovná jednotka účtuje podielové cenné papiere vlastnené v pridruženej spoločnosti Energotel, a. s., v ktorej vlastní 20 % podiel. Tieto podielové cenné papiere vlastní spoločnosť v omnoho nižšej výške ako akcie v dcérskych účtovných jednotkách a tvoria len 0,76 % z celkového DFM. Hodnota podielov medziročne klesala, od v roku 2017 až po rok 2020 klesla o 634 738 €. Najvýraznejší pokles akcií sme zaznamenali v roku 2018 oproti predchádzajúcemu roku 2017 o 390 174 €. Pokles v roku 2020 oproti prechádzajúcemu roku 2019 o 374 820 € bol spôsobený predajom akcií v druhej pridruženej spoločnosti SWS spol. s r. o.. Po predaji týchto akcií sa za posledné dva roky hodnota podielu nezmenila.

Tab. 15: Tržby z predaja DFM TRANSPETROL, a. s.

	2017	2018	2019	2020	2021
Tržby z predaja CP a podielov (661)	-	-	-	374 820	-
Ostatné výnosy z CP a podielov (665)	793 158	273 155	294 373	529 974	971 624
Predané CP a podiely (561)	-	-	-	374 820	-
Opravné položky k FM (565)	6 251 664	2 840 497	2 272 032	394 480	176 669

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V analyzovaných rokoch 2017 až 2019 spoločnosť nedosahovala tržby z predaja cenných papierov a podielov. V roku 2020 sa TRANSPETROL, a. s. rozhodol predať svoje akcie v SWS spol. s r. o., čím došlo k nárastu týchto tržieb. Každoročne získava dividendy z vlastníctva akcií a podielov v spoločnostiach, s ktorými tvorí konsolidovaný celok. Od roku 2018 sa dividendy postupne každým rokom zvyšovali, až v roku 2021 dosiahli skoro 4-násobok hodnoty prijatých dividend ako v roku 2018. V roku 2021 sa prijaté dividendy zvýšili oproti predchádzajúcemu roku 2020 o 441 650 €. TRANSPETROL, a. s. poskytoval podnikom v konsolidovanom celku každý rok pôžičky a podľa zásady opatrnosti vždy vytvoril v rovnakej výške opravnú položku. Z tohto dôvodu bola netto hodnota poskytnutých pôžičiek v účtovnej závierke nulová.

Porovnaním dlhodobého finančného majetku, ktorým disponujú jednotlivé firmy, na prvý pohľad môžeme vidieť, že TRANSPETROL, a. s. disponuje omnoho väčším majetkom ako SPaP, a. s. aj napriek tomu, že SPaP, a. s. vykonáva svoju podnikateľskú činnosť už 100 rokov oproti TRANSPETROL, a. s. ktorý vykonáva svoju podnikateľskú činnosť 30 rokov. V roku 2021 najvyššiu hodnotu dlhodobého finančného majetku v SPaP, a. s. tvorili poskytnuté pôžičky vo výške 3 648 158 €, podielové cenné papiere a podiely v dcérskych UJ vo výške 1 226 409 € a podielové cenné papiere a podiely s podielovou účasťou vo výške 452 663 €. V porovnaní s TRANSPETROL, a. s., kde najvyššiu hodnotu DFM tvorili podielové cenné papiere v dcérskych UJ až 68 211 000 €, podielové cenné papiere v spoločnosti s podielovou účasťou 525 133 € a ak by sme nebrali do úvahy opravné položky poskytnuté pôžičky by boli vo výške 7 594 577 €.

3.3 Oceňovanie majetku v spoločnosti

Účtovné jednotky Slovenská plavba a prístavy, a. s. a TRANSPETROL, a. a. oceňujú dlhodobý aj krátkodobý finančný majetok podľa platnej legislatívy Slovenskej republiky, ktorej sme sa venovali v teoretickej časti.

3.3.1 Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

V deň obstarania SPaP, a. s. oceňuje nadobudnutý dlhodobý finančný majetok v obstarávacej cene. Do tejto ceny zahrnie všetky náklady, ktoré vznikli v súvislosti s obstaraním tohto majetku, ktorými najčastejšie bývajú poplatky za sprostredkovanie. V prípade, že spoločnosť nakúpi majetok v cudzej mene, najskôr ho prepočíta referenčným výmenným kurzom na príslušnú menu, v našom prípade je touto menou euro. Výmenný

referenčný kurz vyhlasuje Národná banka Slovenska alebo Európska centrálna banka. Pri účtovaní použijeme kurz ku dňu, ktorý predchádzal dňu uskutočnenia účtovného prípadu. Ak týmto dňom je nedeľa, použijeme kurz z piatka, teda z predchádzajúceho pracovného dňa. Pri nadobudnutí krátkodobého finančného majetku spoločnosť postupuje rovnako, aj v prípade, ak je nadobudnutý v cudzej mene.

TRANSPETROL, a. s. prvotne oceňuje nadobudnutý majetok v reálnej hodnote, ktorú upraví o náklady, ktoré jej vznikli v súvislosti s obstaraním majetku. V prípade obstarania majetku v cudzej mene prepočíta hodnotu referenčným výmenným kurzom na funkčnú menu, ktorou je euro.

3.3.2 Ku dňu zostavenia účtovnej závierky

SPaP, a. s. preceňuje svoj majetok ku dňu, ku ktorému zostavuje účtovnú závierku rôznymi spôsobmi v závislosti, o aký majetok sa jedná. Cenné papiere určené na obchodovanie, ktoré patria medzi krátkodobý finančný majetok, a realizovateľné cenné papiere preceňuje reálnou hodnotou. Zmenu reálnej hodnoty následne účtuje do nákladov alebo do výnosov. Vzhľadom na to, že SPaP, a. s. je materská spoločnosť môže na precenenie majetku použiť aj metódu vlastného imania. Touto metódou preceňuje cenné papiere, ktoré predstavujú podiely v dcérskej a pridruženej spoločnosti. Precenenie má za následok zvýšenie alebo zníženie hodnoty cenných papierov a podielov. Zmenu hodnoty účtuje na účte 414 – *Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov*. V prípade ak dôjde k zvýšeniu hodnoty cenného papiera zaúčtujeme toto zvýšenie na ťarchu daného účtu kde evidujeme cenný papier napríklad 061 alebo 062 a v prospech účtu 414. Ak dôjde k zníženiu hodnoty cenného papiera alebo podielu, zaúčtujeme to naopak, teda na ťarchu účtu 414 a v prospech daného účtu, na ktorom evidujeme cenný papier. V prípade, že dochádza k poklesu hodnoty finančného majetku, ktorý spoločnosť ku dňu, ku ktorému zostavuje účtovnú závierku nepreceňuje na reálnu hodnotu, tak tento rozdiel sa považuje za dočasné zníženie hodnoty a účtuje ho ako opravnú položku. Za nami analyzované obdobie k takémuto zníženiu, kedy musela účtovná jednotka tvoriť opravnú položku, nedošlo.

TRANSPETROL, a. s. nepreceňuje podiely v dcérskych účtovných jednotkách a takisto aj podiel v pridruženom podniku necháva ocenený cenou obstarania. Ku koncu roka 2020 a 2021 účtovná jednotka nemala významné finančné aktíva, ktoré by si vyžadovali opakované ocenenie reálnou hodnotou.

3.4 Účtovanie dlhodobého finančného majetku v SPaP, a. s.

Pri účtovaní majetku postupuje účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve a podľa postupov účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. V tejto podkapitole sa pozrieme na to, ako účtovná jednotka SPaP, a. s. účtovala nadobudnutý dlhodobý finančný majetok. S dcérskou spoločnosťou tvorí konsolidovaný celok. Počas rokov svojej existencie postupne predala väčšinu podielov, ktoré vlastnila, s dvomi dcérskymi spoločnosťami sa zlúčila a niektoré odkúpila. Účtovná jednotka neposkytuje preddavky na nákup cenných papierov, a v analyzovanom období netvorila opravné položky k tomuto majetku.

3.4.1 Účtovanie podielov v dcérskej účtovnej jednotke

Slovenská plavba a prístavy, a. s. aktuálne v roku 2021 vlastní v svojej dcérskej účtovnej jednotke Slovenská plavba a prístavy Lodenica, s. r. o. 100 %-ný podiel na hlasovacích právach, vo firme DALBY, a. s. vlastnila 50 % podiel na hlasovacích právach a v spoločnosti Interlicher má 25 % majetkovú účasť.

Tab. 16: Účtovanie podielov v dcérskej účtovnej jednotke

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (v €)	MD	D
1.	IUD	Nákup 100 % podielu v dcérskej UJ Lodenica, s. r. o.	830 000	043	379
2.	VBU	Úhrada podielu z bankového účtu	830 000	379	221
3.	IUD	Zaradenie podielu do DFM	830 000	061	043
4.	IUD	Precenenie obchodného podielu v Lodenica, s. r. o. – zvýšenie hodnoty účtované v roku 2021	2 497	061	414

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V tabuľke 16 uvádzame, ako účtovala účtovná jednotka pri nákupe podielu v dcérskej účtovnej jednotke Lodenica, s. r. o.. Nákup podielu zaúčtovala na obstarávací účet 043 – *Obstaranie dlhodobého finančného majetku*, na ktorom sa kalkuluje obstarávacia cena nakúpených podielov, a keďže ho získala na základe zmluvy, súvzťažným zápisom zaúčtovala vznik záväzku na účte 379 – *Iné záväzky*. Hodnotu tohto podielu vyplatila z bankového účtu, v dôsledku toho nám ubudli peňažné prostriedky na bankovom účte, úhradou zrušila záväzok, a tým vyrovнала účet 379. Po obstaraní podielu

ho zaradila na účet 061 – *Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke*, pretože získala 100 % podiel na základom imaní spoločnosti, a ako už vieme, na tomto účte účtujeme cenné papiere s viac ako 50 %-ným podielom. V roku 2021 jej z tohto podielu neplynul žiadny výnos vo forme dividend, ale na konci účtovného obdobia Lodenica, s. r. o. vykázala výsledok hospodárenia zisk vo výške 2 497 €, a preto spoločnosť SPaP, a. s. pristúpila k preceneniu podielu v rovnakej výške. Na precenenie použila účet 414 – *Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov*, na ktorom účtujeme zmenu hodnoty cenných papierov a podielov. Keďže došlo k zvýšeniu obchodného podielu zaúčtovala ho na ťarchu účtu 061, na ktorom účtuje aj tieto podiely a v prospech účtu 414.

3.4.2 Účtovanie podielov v spoločnosti s podielovou účasťou

Ako už vieme, na účte 062 – *Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou* sa účtujú cenné papiere a podiely s aspoň 20 %-ným podielom, zároveň menej ako 50 %-ným podielom na základom imaní. SPaP, a. s. vlastní podiely v dvoch spoločnostiach, 50 %-ný podiel v DALBY, a. s., a taktiež aj 25 % majetkovú účasť v Interlicher.

Tab. 17: Účtovanie podielov s podielovou účasťou

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (v €)	MD	D
1.	IUD	Nákup 50 % podielu v spoločnosti DALBY, a. s.	300 000	043	367
2.	VBU	Náklady súvisiace s obstaraním	6 015	043	221
33.	VBU	Úhrada podielu z bankového účtu	300 000	367	221
4.	IUD	Zaradenie podielu do DFM v roku	306 015	062	043
5.	IUD	Nákup 1 ks akcie spoločnosti DALBY, a. s. v roku 2021	5 250 000	043	367
6.	VBU	Úhrada akcie z bankového účtu	5 250 000	367	221
7.	IUD	Zaradenie akcie do DFM	5 250 000	062	043
8.	IUD	Predaj 2 ks akcií spoločnosti DALBY, a. s.	10 500 000	315	661
9.	IUD	Úbytok predaných akcií	5 306 015	561	062
10.	VBU	Inkaso pohľadávky za predané akcie	10 500 000	221	315

11.	IUD	Nákup 25 % podielu v spoločnosti Interlicher	163 000	043	379
12.	VBU	Úhrada podielu z bankového účtu	163 000	379	221
13.	IUD	Zaradenie podielu do DFM	163 000	062	043
14.	IUD	Precenenie obchodného podielu v Interlicher – zvýšenie hodnoty účtované v roku 2021	6 942	062	414

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

V tabuľke 17 uvádzame, ako účtovala účtovná jednotka pri nákupe akcií v DALBY, a. s. a nákupe podielu v Interlicher. Účtovné operácie 1 až 10 predstavujú účtovanie podielu v spoločnosti DALBY, a. s.. Pred viac ako 10 rokmi získala tento podiel upísaním 1 ks akcie a pri obstaraní použila účet 367 - *Závazky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov*. Na obstarávací účet zaúčtovala aj poplatky, ktoré jej vznikli pri kúpe a účet 367 vyrovnala, a uhradila za obstaranie akcie z bankového účtu. Nákupom 1 ks akcie získala 50 %-nú majetkovú účasť a zaradila tento podiel na účet 062. V roku 2021 sa rozhodla obstaráť ďalší 1 ks akcie, ktorý predstavuje zvyšných 50 % majetkovej účasti. Pri úhrade a zaradení akcie postupovala rovnako ako pri účtovaní prvej akcie. V nadväznosti na túto transakciu SPaP, a. s. získala 100 % majetkový podiel, avšak nerozhodla sa preúčtovať akcie z účtu 062 na účet 061 pretože plánovala celý tento podiel predáť. Predaj podielu zaúčtoval podnik na výnosový účet 661 – *Tržby z predaja cenných papierov a podielov* a vyradenie podielu zaúčtoval na párový nákladový účet 561 – *Predané cenné papiere a podiely* súvzťažne s účtom 062. V tabuľke môžeme vidieť nárast hodnoty podielu, kde v čase obstarania približne pred 10 rokmi mal 1 ks akcie hodnotu 300 000 € a v roku 2021 pri kúpe ďalšieho 1 ks akcie, mal hodnotu 5 000 000 €. Podnik vyradil podiel v obstarávacej cene obidvoch akcií, v sume $306\,015 + 5\,000\,000 = 5\,306\,015$ € a za predaj inkasoval 10 500 000 €, teda zisk získaný z predaja predstavuje 5 193 985 €.

Účtovné operácie 11 až 14 zobrazujú účtovanie podielu v podniku Interlicher. Obstaranie 25 % podielu účtoval podnik SPaP, a. s. na účet 379 pretože ho nadobudol na základe zmluvy a zaradil ho na účet 062. Na konci účtovného obdobia 2021 vykázal Interlicher kladný výsledok hospodárenia vo výške 6 942 € a SPaP, a. s. sa rozhodla preceniť svoj podiel a postupovala rovnako ako pri precenení podielu spoločnosti Lodenica, s. r. o..

Tab. 18: Poskytnutie pôžičky inej UJ

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma (v €)	MD	D
1.	VBU	Poskytnutie pôžičky inej UJ v roku 2015	4 005 777	067	221
2.	VBU	Inkaso splátky pôžičky v roku 2020	538 279	221	067
3.	VBU	Prijaté úroky z pôžičky	88 247	221	665

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov spoločnosti

Najväčšiu časť z dlhodobého finančného majetku spoločnosti tvoria pôžičky a ostatný DFM so zostatkovou dobou splatnosti najviac jeden rok. Keďže spoločnosť poskytla pôžičku inej UJ, ktorá nepatrí do konsolidovaného celku, účtujeme túto pôžičku na účte 067 – *Ostatné pôžičky*. V roku 2020 inkasovala na účet prvú splátku pôžičky a v roku 2021 poskytla ďalších 88 248 € tej istej účtovnej jednotke.

3.5 Vykazovanie dlhodobého finančného majetku v účtovnej závierke

Naše zvolené spoločnosti sú veľká účtovné jednotky, a preto majú okrem povinnosti zverejnenia účtovnej závierky a výročnej správy aj povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom. Sú materskými spoločnosťami a patria do konsolidovaného celku, a preto aj zostavujú individuálnu a konsolidovanú účtovnú závierku. Ku každej účtovnej závierke zostavujú individuálnu a konsolidovanú výročnú správu, v ktorej sa nachádza správa audítora.

Súčasťou účtovnej závierky sú súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. V časti súvaha vykazujú účtovné jednotky svoj neobežný majetok, obežný majetok a časové rozlíšenie. Medzi neobežný majetok patrí dlhodobý hmotný, nehmotný a finančný majetok. Medzi obežný majetok patria peniaze v hotovosti a účty v bankách. Vo výkaze ziskov a strát UJ vykazuje dosiahnuté náklady a výnosy z hospodárskej a finančnej činnosti.

V tabuľke 7, ktorú uvádzame v prvej kapitole, máme zobrazené jednotlivé riadky a čísla riadkov, na ktorých sa vykazujú zložky dlhodobého finančného majetku. Vo všetkých našich grafoch a tabuľkách vychádzame z hodnôt v stĺpci 2 Netto za bežné účtovné obdobie, pretože táto hodnota predstavuje hodnotu brutto zníženú o vytvorené opravné položky k danému majetku. Spoločnosť SPaP, a. s. netvorila za posledné roky opravné položky k tomuto majetku, ktoré sa uvádzajú v stĺpci 1 Korekcia – časť 2, a preto

v účtovných závierkach sa stĺpec 1 Brutto – časť 1 a stĺpec 2 Netto rovnajú. Spoločnosť TRANSPETROL, a. s. tvorila opravné položky k poskytnutým pôžičkám.

V časti Súvaha sa dlhodobý finančný majetok účtovnej jednotky vykazuje v riadkoch č. 21 – 32. Riadok č. 21 je súčtový a uvádza sa v ňom celková hodnota majetku. V ďalších riadkoch sa majetok rozdeľuje na jednotlivé účty, na ktoré ho účtujeme a samostatne tu vykazujeme aj obstarávací účet a účet s poskytnutými preddavkami. V riadku č. 22 sa vykazujú podielové cenné papiere v dcérskej spoločnosti účtované na účte 061, znížené o vytvorené opravné položky. V riadku č. 23 sa vykazujú podielové cenné papiere v prepojených UJ účtované na účte 062 a k nim vytvorené opravné položky. V riadku č. 24 by sme vykazovali realizovateľné cenné papiere a podiely účtované na účte 063. V riadku č. 25 - 27 evidujeme pôžičky poskytnuté UJ a ostatné pôžičky.

V časti Výkaz ziskov a strát sa výnosy dosiahnuté z držby a predaja cenných papierov a podielov zaznamenávajú v riadkoch č. 30 – 34. V riadku č. 30 zaznamenávame tržby, ktoré UJ získala predajom cenných papierov a podielov. V riadkoch č. 32 – 34 sa uvádzajú dosiahnuté výnosy z držby cenných papierov, najmä vyplatené dividendy. Daňové výdavky, ktoré spoločnosti vznikli v dôsledku predaja majetku sa uvádzajú v riadku č. 46 a v riadku č. 48 sa uvádzajú vytvorené opravné položky.

3.6 Diskusia

V praktickej časti práce sme sa zaoberali najmä dlhodobým finančným majetkom a okrajovo krátkodobým finančným majetkom účtovných jednotiek Slovenská plavba a prístavy, a. s. a TRANSPETROL, a. s.. V spoločnosti SPaP, a. s. sme sa pozreli na spôsob oceňovania, účtovania a vykazovania majetku v účtovnej závierke. Podľa zistených skutočností z výročných správ a účtovných závierok môžeme konštatovať, že pri obstaraní, oceňovaní a vykazovaní majetku postupuje účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve a postupov účtovania v sústave podvojného účtovníctva.

Vďaka údajom získaných z účtovných závierok a výročných správ za roky 2017 až 2021 sme vypracovali analýzu účtovania, oceňovania a vykazovania dlhodobého finančného majetku. Nedostatky, ktoré sme odhalili na základe vykonanej analýzy, by sme prostredníctvom svojich odporúčaní a návrhov chceli minimalizovať a zlepšiť tak finančnú situáciu podnikov. Naším odporúčaním je priradenie analytickej evidencie k účtom cenných papierov a podielov v jednotlivých spoločnostiach, poskytovanie voľných

finančných prostriedkov svojim dcérskym a prepojeným podnikom, ďalšie investície do majetku a tvorba opravných položiek.

Tvorba analytických účtov

Pre sprehľadnenie evidencie a účtovania majetku odporúčame vytvoriť analytickú evidenciu k podielovým cenným papierom v dcérskych účtovných jednotkách, k podielovým cenným papierom s podielovou účasťou, a taktiež aj ku poskytnutým pôžičkám. Analytická evidencia k podielovým cenným papierom s podielovou účasťou sprehľadnila hodnotu akcií a zjednodušila účtovanie o nich, taktiež by sa lepšie vyhľadávali potrebné údaje. Vytvorenie analytickej evidencie znamená väčší prehľad o hodnotách podielov a uľahčenie účtovania o nich. Taktiež navrhujeme viesť analytické účty aj ku príslušným nákladovým a výnosovým účtom, tým by spoločnosti získali lepší prehľad o podieloch, ktoré sú výnosnejšie, alebo aký zisk z predaja daných cenných papierov získali.

Spoločnosť SPaP, a. s. by napríklad priradila firme DALBY, a. s. analytický účet 062 001, pretože v ňom má 50 % majetkovú účasť a k podniku Interlicher analytický účet 062 002, pretože v ňom vlastní 25 % majetkovú účasť. Spoločnosť TRANSPETROL, a. s. by napríklad podniku BSP Bratislava mohla priradiť analytický účet 061 001, pretože v ňom vlastní 74 % podiel a v Spoločnosť pre skladovanie, a. s. by priradila analytický účet 061 002, pretože v ňom vlastní 86,55 % podiel.

Zavedenie analytickej evidencie k účtom 066 a 067, na ktorom sa účtujú poskytnuté pôžičky prepojeným účtovným jednotkám a ostatným účtovným jednotkám v prípade, ak je ich viac, by sprehľadnilo informácie o zostávajúcej hodnote poskytnutej pôžičky danej účtovnej jednotky.

Poskytovanie pôžičiek v rámci konsolidovaného celku

Ďalším našim odporúčaním je poskytovanie pôžičiek účtovným jednotkám v konsolidovanom celku. Vzhľadom na to, že obidva podniky sú materské účtovné jednotky, SPaP, a. s. za posledných 5 rokov neposkytla svojej dcérskej spoločnosti žiadnu pôžičku. Podľa údajov z účtovnej závierky Lodenica, s. r. o. sme zistili, že čerpá úver od banky a preto by sme SPaP, a. s. odporučili, aby poskytla voľné finančné prostriedky svojej dcérskej UJ. Hlavný zdroj financií predstavujú bankové účty, na ktorých sa v roku 2021

nachádzalo viac ako 5 000 000 €. Z poskytnutej pôžičky by taktiež plynuli úroky, ktoré predstavujú zhodnotenie poskytnutých prostriedkov.

Investícia do ďalších druhov DFM

Z analýzy finančných účtov sme získali prehľad o výške peňažných prostriedkov, ktorými firmy disponujú. Spoločnosti má dostatok finančných prostriedkov na bankových účtoch, a preto odporúčame, aby viacej investovali do ďalších druhov dlhodobého finančného majetku, ktorým sú napríklad umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré nakúpia len za účelom dlhodobého uloženia peňažných prostriedkov. Môžu investovať aj do realizovateľných cenných papierov, ktoré zatiaľ nevlastní ani jedna firma.

V obidvoch spoločnostiach má najvyššie zastúpenie dlhodobý hmotný majetok, ktorý prevyšuje dlhodobý finančný majetok o niekoľko miliónov. Práve kvôli tomuto faktu odporúčame ďalšie investície, pretože z držby dlhodobého finančného majetku podniku plynú dividendy, ktoré predstavujú efektívne zhodnotenie investovaného majetku. V grafoch 1 a 2 môžeme vidieť, že podiel DFM na celkovom majetku v obidvoch spoločnostiach je na nízkej úrovni.

Tvorba opravných položiek

Spoločnosť SPaP, a. s. za posledných 5 rokov netvorila žiadne opravné položky k dlhodobému finančnému majetku. Podniku preto navrhujeme tvoriť opravné položky z dôvodu opatrnosti, pretože ekonomická situácia na trhu je nestabilná a nepredvídateľná, z tohto dôvodu môže kedykoľvek nastať zníženie hodnoty cenných papierov a podielov, a v takom prípade je lepšie mať vytvorenú opravnú položku. V prípade neopodstatnenosti ju účtovná jednotka jednoducho rozpustí. Taktiež kvôli prehľadnosti by bolo dobré, keby si zaviedla analytickú evidenciu k účtu opravných položiek, aby mala lepší prehľad, ku ktorému cennému papieru a v akej výške je vytvorená.

Návrhy, ktoré sme spoločnostiam uviedli, odporúčame prehodnotiť, pretože môžu prispieť k zlepšeniu finančnej situácie podnikov, k lepšej prehľadnosti o druhoch majetku a tvorbou opravných položiek znížiť riziká na vlastníctvom cenných papierov.

Záver

Účtovníctvo tvorí veľmi významnú informačnú funkciu v účtovnej jednotke, poskytuje informácie o stave, druhoch, zdrojoch krytia majetku, pohľadávkach a záväzkoch v konkrétnej hodnote. Účtovná jednotka pri svojej podnikateľskej činnosti využíva rôzne druhy majetku, v našej práci sme sa zamerali konkrétne na dlhodobý finančný majetok spoločnosti.

Cieľom bakalárskej práce bolo zdôrazniť význam dlhodobého finančného majetku v podniku a porovnať jeho oceňovanie, účtovanie a vykazovanie podľa právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike s praktickou aplikáciou vo vybranom podniku. Problematiku máme rozdelenú do 3 hlavných kapitol a viacerých podkapitol. V prvej kapitole sme z teoretického hľadiska charakterizovali jednotlivé pojmy súvisiace s problematikou majetku, spôsoby ako sa má majetok oceňovať, účtovať a vykazovať podľa zákona o účtovníctve. V druhej kapitole máme zadaný cieľ práce, ku ktorému sme sa snažili dospieť pomocou stanovených postupov, metodikou práce teda postupoch pri plnení cieľa a metódy skúmania, ktoré sme využívali.

Posledná tretia kapitola je zameraná na praktickú časť vo vybranom podniku. Pre porovnanie sme si vybrali dve materské účtovné jednotky, ktoré vlastnia niektoré zložky dlhodobého finančného majetku. Medzi ich majetok patrili najmä podielové cenné papiere v dcérskej účtovnej jednotke, podielové cenné papiere v spoločnosti s podielovou účasťou a poskytnuté pôžičky. Získané údaje sme analyzovali za posledných 5 rokov, teda za roky 2017 – 2021. Ďalej sme sa venovali spôsobom oceňovania pri nadobudnutí majetku, ako spoločnosť SPaP, a. s. účtovala účtovné prípady týkajúce sa majetku, a ako ho vykazuje v účtovnej závierke. Pri analýze účtovných závierok a výročných správ sme dospeli k záveru, že podnik postupuje podľa Zákona o účtovníctve a Opatreniach MF SR o postupoch účtovania.

Na záver tretej kapitoly v diskusii uvádzame naše návrhy a odporúčania pre podniky na základe vypracovanej praktickej časti. Naším odporúčaním je zaviesť analytickú evidenciu k jednotlivým účtom majetku, zvýšiť investície do ďalších druhov majetku, poskytovať pôžičky dcérskym účtovným jednotkám a predovšetkým tvoriť opravné položky. Veríme, že nami navrhnuté odporúčania môžu pomôcť podnikom pri zlepšení finančnej situácie a pri vedení účtovníctva. Na záver môžeme konštatovať, že cieľ bakalárskej práce bol splnený.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. CENIGOVÁ, Anna. 2020. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov : praktická príručka, doplnená a aktualizovaná k 1.1.2020*. Devätnáste vyd. Bratislava: Ceniga. 662 s. ISBN 978-80-973274-1-5.
2. JUHÁSZOVÁ, Zuzana, Katarína MÁZIKOVÁ, Renáta PAKŠIOVÁ a Oľga KADLEČÍKOVÁ. *Účtovníctvo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 273 s. [14,5 AH]. ISBN 978-80-7676-252-7.
3. KAJANOVÁ, Jana. *Základy účtovníctva*. 2022. ISBN 9788076763869.
4. KOŠOVSKÁ, Iveta – BOJŇANSKÝ, Jozef. 2020. *Analýza účtovnej závierky*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita. 150 s. ISBN 978-80-552-2259-2.
5. LÁTEČKOVÁ, Anna. 2019. *Základy účtovníctva*. 2. preprac. a dopl. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita. 212 s.. ISBN 978-80-552-1973-8
6. MAJDÚCHOVÁ, Helena a Daniela RYBÁROVÁ. *Podnikové hospodárstvo pre manažérov*. Bratislava:WoltersKluwer, 2019,[272 s.][16,1 AH]. ISBN 978-80-571-0035-5.
7. MÁZIKOVÁ, Katarína, Martina MATEÁŠOVÁ a Lucia ONDRUŠOVÁ. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I*. 3. aktualizované a prepracované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022, 326 s. ISBN 978-80-571-0469-8.
8. SKLENKA, Miloš, Anna ŠLOSÁROVÁ, Renáta HORNICKÁ a Miriama BLAHUŠIAKOVÁ. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov II*. 2. doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019, [326 s.] [19,26 AH]. ISBN 978-80-571-0055-3.
9. ŠLOSÁROVÁ, Anna a Miriama BLAHUŠIAKOVÁ. *Analýza účtovnej závierky*. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020, 440 s. [25,45 AH]. ISBN 978-80-571-0166-6.
10. ŠLOSÁROVÁ, Anna. *Základy účtovníctva*. 3. uprav. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2017, 171 s. [6,36 AH]. ISBN 978-80-225-4405-4.

Články v tlačenom časopise:

1. BRNOVÁ, Miroslava. Ocenenie majetku pre daňové účely. *Daňový a účtovný poradca podnikateľa*. Žilina: Poradca podnikateľa, 2018, **23**(9-10), 34-48. ISSN 1335-0897.

2. BRNOVÁ, Miroslava. Vybrané daňové úpravy súvisiace s finančným majetkom. *Dane a účtovníctvo: rady a riešenia*. Žilina: Poradca podnikateľa, 2020, **17**(5), 23-35. ISSN 1336-426X.

3. CVEČKOVÁ, Mária. Seriál pre začínajúcich alebo menej skúsených účtovníkov. *Dane a účtovníctvo: rady a riešenia*. Žilina: Poradca podnikateľa, 2022, **19**(6), 57-66. ISSN 1336-426X.

4. HYBENOVÁ, Nikola a Eduard SKRYPACHOV. Dlhodobý majetok v účtovníctve vybraného podniku: Long-term Assets in the Accounting of the Selected Enterprise. *Quality and leading innovation III.: proceedings from the international scientific conference: 25. - 27. september 2017, Košice (SK), Uzhgorod (UA)*. Košice: University of Economics, Faculty of Business Economics with seat in Košice, 2017, , 203-213. ISBN 978-617-589-144-5.

Internetové zdroje:

1. ČERNAJ, Tomáš. *Majetok podniku – financovanie, obstarávanie, odpisovanie* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-11-03]. Dostupné na internete: <https://www.euroekonom.sk/ekonomia/podnik-a-podnikanie/majetok-podniku/>

2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-02-11]. Dostupné na internete: <https://www.fininfo.sk/fininfo/financne-produkty/investovanie/druhy-cennych-papierov/druhy-cennych-papierov.html>

3. NOVOTNÁ, Ľudmila. *Cenné papiere, podiely a zmenky* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-11-03]. Dostupné na internete: <https://www.epi.sk/clanok-z-titulky/cenne-papiere-podiely-a-zmenky-aktepi.htm>

4. NOVOTNÁ, Ľudmila. *Oceňovanie dlhodobých cenných papierov a podielov účtovaných na účtoch 061, 062 a 063* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-02-11]. Dostupné na internete: <https://www.daneauctovnictvo.sk/sk/casopis/dane-a-uctovnictvo-v-praxi/ocenovanie-dlhodobych-cennych-papierov-a-podielov-uctovanych-na-uctoch-061-062-a-063.m-144.html>

5. TRANSPORT.SK [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-12-09]. Dostupné na internete: <https://transport.sk/spravy/vodna-doprava/slovenska-plavba-a-pristavy-oslavuje/>

6. Účtovná závierka 2021, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/8076689/0>
7. Účtovná závierka 2020, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7547677>
8. Účtovná závierka 2019, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7126441>
9. Účtovná závierka 2018, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/6610264>
10. Účtovná závierka 2017, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/6139146>
11. Účtovná závierka 2021, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/8020646>
12. Účtovná závierka 2020, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7616226>
13. Účtovná závierka 2019, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7061668>
14. Účtovná závierka 2018, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/6622248>
15. Účtovná závierka 2017, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/6144027>

16. VOJTA, Tomáš. *Účet 061 – Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-12-09]. Dostupné na internete: https://www.ako-uctovat.sk/ucet.php?ucet_c=061&popis=Podielove-cenne-papiere-a-podiely-v-dcerskej-uctovnej-jednotke&i=35

17. VOJTA, Tomáš. *Účet 065 – Dlhové cenné papiere držané do splatnosti* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-12-09]. Dostupné na internete: https://www.ako-uctovat.sk/ucet.php?ucet_c=065&popis=Dlhove-cenne-papiere-drzane-do-splatnosti&i=38

18. VOJTA, Tomáš. *Účet 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku* [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-12-09]. Dostupné na internete: https://www.ako-uctovat.sk/ucet.php?ucet_c=096&popis=Opravne-polozky-k-dlhodobemu-financnemu-majetku&i=59

19. Výročná správa 2021, Slovenská plavba a prístavy, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-10-03]. Dostupné na internete: <https://finstat.sk/35705671/zavierka>

20. Výročná správa 2021, TRANSPETROL, a. s. [elektronický zdroj]. online. [cit. 2022-20-04]. Dostupné na internete: <https://www.finstat.sk/31341977/zavierka>

Zákony a opatrenia:

1. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len „Postupy účtovania“)

2. Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o cenných papieroch“),

3. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o účtovníctve“)

Zoznam príloh

Príloha č. 1: Účtovná zvierka z roku 2021 spoločnosti Slovenská plavba a prístavy, a. s.

Príloha č. 2: Účtovná zvierka z roku 2021 spoločnosti TRANSPETROL, a. s.